

Bruselj, 19. oktober 2016
(OR. en)

**Medinstitucionalna zadeva:
2016/0325 (COD)**

13296/16
ADD 1

RECH 288
MED 52
AGRI 556
MIGR 184
CODEC 1478

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalnega sekretarja Evropske komisije: direktor Jordi AYET PUIGARNAU
Datum prejema:	18. oktober 2016
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	SWD(2016) 331 final
Zadeva:	DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE POVZETEK OCENE UČINKA Spremni dokument Predlog Sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju Unije v partnerstvu na področju raziskav in inovacij v Sredozemlju (PRIMA), ki ga skupaj izvaja več držav članic

Delegacije prejmejo priloženi dokument SWD(2016) 331 final.

Priloga: SWD(2016) 331 final

Bruselj, 18.10.2016
SWD(2016) 331 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

Predlog Sklepa Evropskega parlamenta in Sveta

o sodelovanju Unije v partnerstvu na področju raziskav in inovacij v Sredozemlju (PRIMA), ki ga skupaj izvaja več držav članic

{COM(2016) 662 final}
{SWD(2016) 332 final}

Povzetek
<p>Ocena učinka – predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta</p> <p>o sodelovanju Evropske unije v partnerstvu na področju raziskav in inovacij v Sredozemlju (PRIMA)</p>
A. Nujnost ukrepanja
<p>Upravljanje oskrbe z vodo in prehranskih sistemov na območju Sredozemlja ni trajnostno. Podnebne spremembe še stopnjujejo ta izziv, ki ima pomembne nadaljnje učinke, med katere sodijo socialne in gospodarske napetosti, nestabilnost in zunanje migracije.</p> <p>Poglaviten razlog za netrajnostno upravljanje oskrbe z vodo in prehranskih sistemov na območju Sredozemlja je pomanjkanje nabora skupnih inovativnih rešitev, ki bi bile prilagojene lokalnim razmeram v regiji in bi jih bilo mogoče zlahka prenesti na celotno regijo ter za katere bi bili izvedeni celoviti pilotni in predstavitveni projekti na terenu.</p> <p>Te rešitve pa še ne bodo kmalu na voljo, saj splošna raven naložb v raziskave in inovacije na območju Sredozemlja ni sorazmerna z obsežnostjo regionalnega izziva; ravni naložb se zelo razlikujejo od države do države; financiranje ni dovolj osredotočeno na obvladovanje izziva glede oskrbe z vodo in hrano; ustrezne zainteresirane strani, na primer iz zasebnega sektorja, nimajo vedno dovolj velikih zmogljivosti na področju raziskav in inovacij; poleg tega so prizadevanja, usmerjena v raziskave in inovacije ter sodelovanje med državami članicami EU ter državami južnega in vzhodnega Sredozemlja, preveč razdrobljena (večinoma temeljijo na dvostranskih sporazumih), da bi lahko imela pomembnejši učinek.</p>
Kaj naj bi prinesla ta pobuda?
<p>Splošni cilj je razviti skupne inovativne rešitve na področju oskrbe z vodo in prehranskih sistemov, ki jih območje Sredozemlja nujno potrebuje in za katere bi bili izvedeni celoviti pilotni in predstavitveni projekti, da bi oskrba z vodo in prehranski sistemi na območju Sredozemlja postali uspešnejši, stroškovno učinkovitejši in bolj trajnostni, kar bi prispevalo k rešitvi nadrejenih težav v zvezi s prehrano, zdravjem, dobrim počutjem in migracijami.</p> <p>Iz tega splošnega cilja so izpeljani naslednji štirje posebni cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oblikovanje stabilnega in dolgoročnega skupnega strateškega programa za raziskave in inovacije na področju oskrbe z vodo in prehranskih sistemov; – usmeritev vseh nacionalnih programov za raziskave in inovacije v izvajanje strateškega programa za raziskave in inovacije; – strukturno vključevanje vseh ustreznih akterjev na področju raziskav in inovacij (iz javnega in zasebnega sektorja) v izvajanje strateškega programa za raziskave in inovacije z združevanjem znanja in finančnih virov za doseg potrebne kritične mase; – okrepitev zmogljivosti za financiranje in izvajanje raziskav in inovacij vseh udeleženi akterjev.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?
<p>Pobuda je popolnoma usklajena z novim partnerskim okvirom s tretjimi državami v okviru evropske agende o migracijah, saj obravnava nekatere od temeljnih vzrokov migracij, jasno je umeščena na stičišče politik na področju raziskav, podnebnih sprememb, okolja in kmetijstva ter je primer novega modela razvojnega sodelovanja, ki ga spodbuja novi partnerski okvir, saj vključuje zasebne vlagatelje, zagotavlja učinek vzvoda omejenim proračunskim sredstvom ter se osredotoča na mala in srednja podjetja in trajnostno infrastrukturo.</p> <p>Dobro usklajen in celovit program, ki zagotavlja potreben obseg, doseg in kritično maso za uresničevanje posebnih in splošnih ciljev, lahko oblikujemo le z ukrepi na ravni EU. Ukrepi na ravni EU imajo močan učinek vzvoda, saj pritegujejo znatne dodatne javne in zasebne naložbe. Poleg tega ustvarjajo učinke, ki segajo onstran politike in rešitev na področju raziskav in inovacij ter tako podpirajo zunanje politike in prizadevanja EU za odpravo temeljnih vzrokov migracij. Sodelovanje EU v programu PRIMA bo verjetno tudi okrepilo prepoznavnost in globalno odgovornost Evrope v duhu sosedске politike EU, ki spodbuja razlikovanje med partnericami iz sosedstva ter večjo skupno zavezanost.</p>
B. Rešitve
Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so bile pretehtane? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?
<p><i>Možnost 0: nespremenjena politika – osnovni scenarij</i> – v sklopu okvirnega programa Obzorje 2020 se bo še naprej zagotavljala podpora za splošna vprašanja v zvezi z vodo in hrano na priložnostni osnovi. Ta možnost ne predvideva sprejetja posebnih pobud, namenjenih povezovanju sistemov raziskav in inovacij na</p>

območju Sredozemlja. Posamezni ukrepi bi se običajno izvajali od tri do štiri leta. Učinek bi bil omejen. Ta možnost ni najprimernejša.

Možnost 1: ukrepi sheme ERA-NET Cofund – glavna dejavnost pod okriljem okvirnega programa Obzorje 2020 bi bilo izvajanje enega ali več sofinanciranih skupnih razpisov za zbiranje predlogov za vsak ukrep, namenjenih financiranju nadnacionalnih raziskovalnih in/ali inovacijskih projektov. Posamezni ukrepi bi se običajno izvajali pet let. S to možnostjo ne bi bilo mogoče v zadostni meri obravnavati vidika inovacij, saj nacionalni programi, v okviru katerih bi se skupaj oblikovale in usklajevale dejavnosti, obravnavajo predvsem raziskovalne dejavnosti javnih raziskovalnih organizacij. Možnost 1 ne predvideva vključitve nacionalnih programov financiranja v skupni strateški raziskovalni program. Ta možnost ni najprimernejša.

Možnost 2: skupni program PRIMA na podlagi člena 185 PDEU – ta člen omogoča EU, da predvidi svoje sodelovanje v raziskovalnih in razvojnih programih, ki jih izvaja več držav članic, tudi sodelovanje v strukturah, vzpostavljenih za izvajanje teh programov. Člen 26 uredbe o okvirnem programu Obzorje 2020 določa pogoje in merila za opredelitev in predlaganje pobude v skladu s členom 185 PDEU. Med drugim lahko Komisija pobude v skladu s členom 185 predlaga samo v primerih, ko obstaja potreba po namenski izvedbeni strukturi in ko sodelujoče države pokažejo veliko naklonjenost povezovanju na znanstveni, upravni in finančni ravni. V skladu s to možnostjo bi bilo treba oblikovati celovit strateški raziskovalni program in zagotoviti njegovo popolno izvajanje z več nadnacionalnimi razpisi za zbiranje predlogov, ki jih pripravi več sodelujočih držav in izvaja namenska izvedbena struktura (v nadaljnjem besedilu: organ namenske izvedbene strukture za financiranje). Pri tem gre običajno za dolgoročno zavezo (deset let). EU bi zagotovila finančno podporo, enakovredno nacionalnim naložbam. S to možnostjo bi lahko najbolje dosegli posebne in splošne cilje, predvsem pa izvedli več pilotnih in predstavitvenih projektov na strateško pomembnih področjih, povezanih z oskrbo z vodo in prehranskimi sistemi. Ta možnost v celoti upošteva vsa spoznanja v zvezi z upravljanjem finančnih prispevkov EU, doseganjem učinka itd., ki so bila pridobljena z izvajanjem prejšnjih in tekočih pobud v skladu s členom 185. Poleg tega je oblikovana tako, da zagotavlja dobro finančno poslovanje in ščiti finančne interese Evropske unije z ustreznimi predhodnimi pregledi, finančnimi poročili in naknadnim preverjanjem.

Kdo podpira katero možnost?

Na podlagi spletnega posvetovanja z zainteresiranimi stranmi se **možnost 2** šteje za optimalno možnost politike. Tudi po mnenju strokovne skupine, navedenem v njenem poročilu, je **možnost 2** najprimernejša možnost politike.

S širšega vidika politike mora biti prednostna možnost sorazmerna pomenu in nujnosti težave, ki jo je treba rešiti, potrebi, da se ta težava obravnava resno in takoj, ter zavzemanjem udeležencev, da bi zagotoviti uspešnega izida namenili zadostna sredstva in skupno pozornost, in njihovi zavezi k temu. Glede na potencialno višjo raven **uspešnosti** pri doseganju zastavljenih ciljev, boljše **učinkovitost** izvajanja ter večjo **usklajenost** z drugimi politikami in programi se tako možnost 2 zdi najustreznejša, vendar ne izključuje številnih tveganj, ki bi jih bilo treba ustrezno zmanjšati.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Prednostna možnost v skladu s členom 185 bo dosegla hitro povezovanje nacionalnih programov in dejavnosti na področju raziskav in inovacij na območju Sredozemlja. Zagotovila bo uspešno in učinkovito udeležanje skupnih inovativnih in celovitih rešitev za trajnostno upravljanje oskrbe z vodo in prehranskih sistemov, za katere se izvedejo celoviti pilotni in predstavitveni projekti. Prinesla bo večje priložnosti malim in srednjim podjetjem ter drugim podjetjem v sektorju hrane in vode na območju Sredozemlja. Ustvarila bo obsežne pozitivne učinke na okolje. Izboljšala bo preživljanje kmetov. Ustvarila bo obsežne pozitivne učinke na gospodarstvo. Izboljšala bo prehrano in zdravje ljudi na območju Sredozemlja. Poleg tega bo prispevala k večji politični stabilnosti ter zmanjšanju notranjih in zunanjih migracij.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Za izvajanje pobude so potrebne naložbe v znesku 200 milijonov EUR iz okvirnega programa Obzorje 2020 v desetletnem obdobju trajanja skupnega programa PRIMA. Ta finančni prispevek EU je enak podobnemu znesku, ki ga zagotovijo sodelujoče države. Finančni prispevek EU in finančni prispevek sodelujočih držav bosta jasno razdeljena po dejavnostih. Finančni prispevek EU bo usmerjen predvsem v dejavnosti na področju raziskav in inovacij na višji ravni tehnološke pripravljenosti v obliki podpore, ki ima potrebno kritično maso, namenjene omejenemu številu strateško izbranih pilotnih in predstavitvenih projektov. Nacionalni finančni prispevki bodo usmerjeni v dejavnosti na področju raziskav in inovacij na nižji ravni tehnološke pripravljenosti, ukrepe mobilnosti in usposabljanja, dejavnosti mrežnega povezovanja itd. Z letnimi delovnimi načrti bo zagotovljena usklajenost vseh dejavnosti in njihova usmeritev v uresničevanje operativnih, posebnih in splošnih ciljev.

Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?

Pobuda bo zagotovila večje gospodarske priložnosti podjetjem, malim in srednjim podjetjem ter mikropodjetjem na območju Sredozemlja, zlasti tistim v sektorju vode in hrane. Mikro, mala in srednja podjetja so ključno gonilo gospodarstva in zaposlovanja na območju Sredozemlja. Mala in srednja podjetja v prehranski industriji predstavljajo velik del skupnega števila malih in srednjih podjetij ter imajo velik inovacijski potencial. Po mnenju strokovne skupine PRIMA bo lahko inovacijske dejavnosti izvajala polovica malih in srednjih podjetij v prehranski industriji, ki se bodo na ta način bolj vključila, na primer v vrednostne verige prehranske industrije.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Za pobudo bi sodelujoče države prispevale 200 milijonov EUR. V pobudo bi bile popolnoma vključene zainteresirane strani iz javnega sektorja v vseh sodelujočih državah, vključno z ministristvi, agencijami in drugimi subjekti za financiranje v državah EU in tretjih državah, ki se zavzemajo za rešitev težav, s katerimi se sooča območje Sredozemlja na področju oskrbe z vodo in prehranskih sistemov. Prenos znanja in pridobivanje veščin se štejeta za neposreden učinek izvajanja možnosti 2, saj slednja vključuje vzpostavitev novega in povezanega načina delovanja na področju raziskav in inovacij na območju Sredozemlja.

Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke?

Učinki možnosti v skladu s členom 185 so daljnosežni ter vključujejo učinke na področju raziskav in inovacij, industrije, okolja, kmetijstva, prehrane, zdravja, politike in migracij. .

D. Spremljanje**Kdaj se bo politika pregledala?**

V primeru možnosti v skladu s členom 185 bi bilo treba učinkovitost politike oceniti tako na ravni programa (s poudarkom na tem, ali so bili doseženi splošni cilji) kot na nacionalni ravni (s poudarkom na ciljih posameznih držav). Predvideni sta vmesna in končna neodvisna ocena. Pogoje in podatkovne zahteve za ti dve oceni je treba določiti na začetku izvajanja pobude v skladu s členom 185.